

*Francisco Beaumont Oroz*  
*Erroibar, Nafarroa (1902)*

Aurkibidea

## Biografia

Erroibarko Urniza herrikoa. Ama bertakoa zuen eta aita, berriz, Zubirikoa (Esteribar).

## Zintak

### ERB-008

- **Proiektua:** Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 1983-01-01
- **Iraupena:** 6 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Artola Kortajarena, Koldo

### ERB-014

- **Proiektua:** Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1985-01-01
- **Iraupena**: 4 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkarte

## Pasarteak

### 1. Orreagako beila

- **Erref**: ERB-008/001
- **Iraupena**: 0:06:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:06:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

#### Gaia(k):

#### Laburpena:

<p>Orreagara joaten ziren mezara, baraurik, goizeko hiruretan etxetik irtenda. Oinez nondik zehar joaten ziren. Hamabietan izaten zen meza. Bera gaztea zenean, adinekoek bazekiten euskaraz, baina erdaldunak gehiago omen ziren. eta apaizak ere gaztelaniaz ematen zuen meza.</p>

#### Transkripzioa

- Eta zer egin duzue? joaten zarete erromerian Orreagara edo?
- Bai, bai.
- Nondik? konta, konta ezazu nondik joaten zareten...
- Faten dire... mutikuek.
- Mutikoak?
- Bai, beituu... borts seme ta... bi alaba, bat an ezkondu, de bertzea...ezta öngi, eztao... amalau urte izen, iduki ginuen an... Manikomioan, ta orai etxean da, bai. Ta, ah! mutiko oiek, bai, ora-, orai ais(e) faten dire! ja!... mendiz faten dire ta, Orreagako bizkarr ertz artan, aldarmortzatzeunte? ta... bueltan?
- dena autoan.
- Zenbat herritatik joaten dira? konta, konta ezazu nola izaten zen erromeria eta...
- Bai! nik zer dakit ote!...
- Nondik ateratzen zen, zenbat herritakoak joaten ziren, ze ordutan ateratzen ziren, non egiten zuten parada...
- Bai; lenao, lenago, bate, almortzatu zutä, batre.
- Ze ordutan, ia herri bakoitzak eramaten zuen bere gurutzea eta hola; zuk konta, konta ongi...
- Eztakit nik, deus!.... jen ayunas!
- Bai? baraurik, barunik edo?
- Baruik, baruik faten gine, iruetan... atrata, goizeko iruetan; atra etxeti? ta, Orreagaño, bate... baratu gebe niun, niun leku... bate! ta orai? denak... bien aldarmortzatu te iteunte, ja!... eta, komekatu biauütela ere? aldarmortzatu ondoan, ta, lenago? ezin bet-, batre ez! ezin yän bear. Andëk? lemizi faten gine... guk emendik, Esnostik, Esnostik bidi-bidiez. Eeh! el Espinal...
- Auzperri?
- Bai, Auzperri, baño aratago, ate-, atetzen gine, gu te (g)urbitzak, ordik, karreteatik.
- Bideberriz? 'carretera' nola erraten duzue? bideberri?
- Ez... karretera, karretera; bertzea bidia.

- Eta ze ordutan ellegatzen zineten Orreagara?  
 - Orreagara? an, bedratzien... t'erdien o ola.  
 - Orduan sobera goiz ateratzen zineten...  
 - Bai, amar-, amarretan, amarretan. Bai, oaño... amabitako, amabietan oaño, oñiki... bate, baldin-de egoten gine.  
 - Bai, e?  
 - Bai, ta ez ge-, ez gindue... orreki, gosei ta, je! deus ez.  
 - Eta gero, hamabietan edo, meza?  
 - Bai, zuba(n), amabietan meza.  
 - Eta mezik aterata?  
 - E... man, arara fan? ta, konfesatu?... te komekatu? ta gero... nai tzune.  
 - Handik aterata zer? almortzua ala bazkaria?  
 - Ah! bai, bazkarie; almortzue lenik, eta gero? meza bai bagituen len, ta gero mezara? ta gero, pues bazkarie.  
 - Bai baina garai hartan meza baino lehen almortzua egiten bazenuten, gero ezin komekatu...  
 - Bai, komekatu nuen.  
 - Bai?  
 - Komekatu, lenik, ta gero almortzatu? ta gero meza? ta gero bazkaldu.  
 - Ah, lehenbizi komekatu gero almortzua egiteko; gero meza eta mezik atera-eta orduan bazkaria...  
 - Bai, bai; ai ene!... faten gine baña, oi-oi-oi!... bide guzien euriek! ta bate, paraguas ta batre ez ginue... ematen. Orei? paraguas e... emateunte! ta, oi-oi, Dios!... oai? eztakit, eztire... jendiak lenago bezala.  
 - Arropa ere hobe, oraingoa, anorak eta deitzen direnak...  
 - Bai, oregai... orai, eztute uzten pastera au, ure bate bustitzera, ta lenao dena... dena! dena busti ta, an, gero, su iten, sue in te, sekatzan ta, eh! eztakit nola etzen, ez gren il... t'eiten.  
 - Eta apezak nola egiten zuen predikua orduan, zu gazte zinelarik? euskaraz?  
 - Ez-ez, erderaz, erderaz... bai, beti.  
 - Ba orduan hemen euskaraz aunitz egiten zen...  
 - Baña, erderaz geago, baizik, erderaz ge-... ¡cago en las moscas!  
 - Bai? edade haundikoak bakarrik egiten zuten euskaraz?  
 - Ah! bertze e, orduen? mintzeira, Mezkiriz ta oie(k), or, tza-, zitzakite uskea, da memen ere zarrek, zarrak, denak, baña...  
 - Baina zu gazte zinelarik herri hauetan oraindik euskaraz aski egiten zen...  
 - Zarre-zarrek bai, zarrek denak... dena, uskeraz.  
 - Eta predikua erdaraz, e?  
 - Bai... yago baitzie... erdaldunek.

## 2. San Juanetako ohiturak Urnizan; alorretan gurutzeak

- **Erref:** ERB-014/001
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

### Laburpena:

<p>San Juan bezperan sua egin eta hauxe esaten zuten: "Xarna fuera, ezkabie kanpora, garie ta artoa Ezpa&ntilde;ara". Gazteek suaren gainetik salto egiten zuten. San Juan egunean iratzearekin, ereinotzarekin eta beste

landare batzuekin gurutzeak egin eta bedeinkatu egiten ziren, gero alorretan ipintzeko.</p>

---

**Beaumont Oroz, Francisco** | ahotsak.eus Orr.

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - [ahotsak@ahotsak.com](mailto:ahotsak@ahotsak.com)